

Sygn. akt IV U 494/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 września 2021 roku w Sieradzu

odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 19 lipca 2021 r. Nr (...)

w sprawie A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o składki na ubezpieczenie społeczne

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza brak podstaw do odmowy umorzenia należności A. M. z tytułu składek, wyszczególnionych w zaskarżonej decyzji.

Sygn.akt IV U 494/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lipca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. M. umorzenia należności z tytułu składek:

-na ubezpieczenia społeczne za okres od lipca 2007 r. do listopada 2008 r. oraz luty 2009 r. w łącznej kwocie 17.884,17 zł, w tym z tytułu: składek 8.771,41 zł, odsetek 7.483 zł, opłaty prolongacyjnej 1.554 zł, opłaty dodatkowej 75,76 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2007 r. do listopada 2008 r. oraz luty 2009 r. w łącznej kwocie 7.331,44 zł, w tym z tytułu: składek 3.624,67 zł, odsetek 3.082 zł, opłaty prolongacyjnej 588 zł, opłaty dodatkowej 27,97 zł, kosztów upomnienia 8,80 zł;

-na Fundusz Pracy za okres od lipca 2007 r. do listopada 2008 r. oraz luty 2009 r. w łącznej kwocie 1.540,78 zł, w tym z tytułu: składek 752,05 zł, odsetek 639 zł, opłaty prolongacyjnej 135 zł, opłaty dodatkowej 5,93 zł, kosztów upomnienia 8,80 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniu 2 lutego 2017 r. została wydana decyzja określająca należności podlegające umorzeniu i określająca warunki umorzenia, polegające na spłacie należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, która uprawomocniła się w dniu 7 marca 2017 r. W dniu 16 marca 2017 r. organ wystosował pismo uzupełniające do decyzji z informacją, że warunkiem umorzenia należności jest zapłata w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji również

kosztów egzekucyjnych od należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu, które powstały w związku z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w R.. Organ zwrócił uwagę, że pomimo zrealizowania przez ubezpieczonego warunku do umorzenia na podstawie ustawy abolicyjnej w części dotyczącej ratalnej spłaty zadłużenia w zakresie należności niepodlegających umorzeniu, w dacie upływu 12 miesięcznego terminu od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia pozostały nieopłacone koszty egzekucyjne od należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu, które powstały w związku z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w R..

W odwołaniu od decyzji organu rentowego A. M. podniósł, że treść pism na które powołuje się organ rentowy była dla niego nieczytelna i niezrozumiała, przez co dokonywał spłaty ustalonych rat nie dokonując zapłaty należności z tytułu wymagalnych kosztów egzekucyjnych, które zostały przez niego uregulowane dopiero po przekazaniu przez pracownika ZUS wiadomości, że skutek braku zapłaty tych kosztów zostanie wydana decyzja odmawiająca umorzenia należności. Zdaniem odwołującego pisma organu rentowego nie spełniały wymogów, określonych w art. 9 k.p.a., nakładających na organy administracji publicznej obowiązek należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odwołanie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 lipca 2016 r. A. M. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniosek o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Wniosek obejmował całość zadłużenia za okres objęty ustawą ze wskazaniem, że prowadzona pozarolnicza działalność gospodarcza została zlikwidowana.

W związku ze złożonym wnioskiem, A. M. oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. podpisały aneks nr (...) do umowy z dnia 10.02.2016 r. o rozłożenie na raty należności z tytułu składek, w którym określono łączną należność z tytułu składek oraz ustalono harmonogram spłat.

W dniu 2 lutego 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wydał decyzję, w której określili, że według stanu na dzień 05.07.2016 r. umorzeniu będą podlegały należności A. M. z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od 07/2007 do 11/2008; 02/2009 w łącznej kwocie 17.884,17 zł, w tym z tytułu: składek - 8.771,41 zł, odsetek - 7.438 zł, - opłaty prolongacyjnej - 1.554zł, opłaty dodatkowej - 75,76 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 07/2007 r. do 11/2008 r., 02/2009 r. w łącznej kwocie 7.331,44 zł, w tym z tytułu: składek - 3.624,67 zł, odsetek - 3.082 zł, opłaty prolongacyjnej - 588 zł, opłaty dodatkowej - 27,97 zł, kosztów upomnienia - 8,80 zł;

-na Fundusz Pracy za okres od 07/2007 r. do 11/2008 r., 02/2009 r. w łącznej kwocie 1.540,78 zł, w tym z tytułu: składek - 752,05 zł, odsetek - 639 zł, opłaty prolongacyjnej - 135 zł, opłaty dodatkowej - 5,93 zł, kosztów upomnienia - 8,80 zł.

W pkt 2 decyzji wskazano, że warunkiem umorzenia wyżej wymienionych należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ wskazał, że na dzień wydania decyzji należności niepodlegające umorzeniu zostały objęte aneksem nr (...) do umowy nr (...) r. z dnia 10.02.2016 r. o rozłożeniu spłaty

zadłużeni na raty, w związku z czym warunek uważa się za spełniony po ich całkowitym opłaceniu. Nadto przytoczono również treść art. 1 ust. 1 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, w którym wymieniono jako należności niepodlegające umorzeniu m.in. koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Decyzja ta została doręczona wnioskodawcy w dniu 6 lutego 2017 r. a wobec niewniesienia odwołania uprawomocniła się z dniem 7 marca 2017 r.

W dniu 16 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przekazał Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w R. informację, umożliwiającą wyliczenie kosztów egzekucyjnych, które winny być opłacone przez A. M. do dnia 07.03.2018 r. Tego samego dnia organ rentowy wystosował do A. M. pismo informujące, że warunkiem umorzenia należności określonych w decyzji z 02.02.2017 r. jest zapłata w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, tj. do dnia 07.03.2018 r., również kosztów egzekucyjnych od należności niepodlegających umorzeniu, które powstały w związku z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w R.; zaznaczono, że w celu uzyskania informacji w tym zakresie należy skontaktować się z właściwym organem egzekucyjnym. Pismo to w dniu 17 marca 2017 r. odebrała synowa A. M. - J. M., mieszkająca pod tym samym adresem. W tym okresie A. M. zajmował się opieką nad ciężko chorą żoną i nie zapoznał się z treścią pisma ZUS.

W dniu 11 lutego 2020 r. organ rentowy wystąpił do Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. o informację, czy A. M. posiada zaległość z tytułu kosztów egzekucyjnych. W odpowiedzi, zawartej w piśmie z 18 lutego 2020 r., Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. odnosząc się do udzielenia informacji o wysokości kosztów egzekucyjnych powstałych do tytułów wykonawczych wystawionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wobec A. M. podał, że łączna kwota wymagalnych kosztów egzekucyjnych wynosi 1.294,20 zł. W uzupełnieniu tej informacji, w piśmie z dnia 26 lutego 2020 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. potwierdził wcześniej podaną łączną kwotę wymagalnych od A. M. kosztów egzekucyjnych wskazując, że koszty te nie zostały przez zobowiązanego zapłacone.

W dniu 27 kwietnia 2021 r. organ rentowy wystąpił do Naczelnika US w R. z zapytaniem, czy należne koszty egzekucyjne w kwocie 1.294,20 zł stanowią wyłącznie należności od składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP, podlegająca umorzeniu zgodnie z art. 1 ust.1 ustawy abolicyjnej.

W piśmie z dnia 26 maja 2021 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. w odpowiedzi na zapytanie organu rentowego, czy należne koszty egzekucyjne w kwocie 1.294,20 zł stanowią wyłącznie należność od składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy podlegająca umorzeniu na podstawie art. 1 ust.1 ustawy abolicyjnej, potwierdził treść informacji, zawartej w piśmie z 26 lutego 2020 r.

W dniu 23 czerwca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wystosował do A. M. pismo z informacją o zakończeniu postępowania w sprawie wniosku o umorzenie zadłużenia z tytułu składek. Z telefonicznej rozmowy z pracownikiem ZUS A. M. dowiedział się o konieczności zapłacenia kosztów egzekucyjnych pod rygorem cofnięcia decyzji o umorzeniu należności. Po telefonicznym ustaleniu we właściwym urzędzie skarbowym wysokości obciążających go kosztów egzekucyjnych, w dniu 1 lipca 2021 r. A. M. przelał na rachunek Urzędu Skarbowego w R. kwotę 1.294 zł tytułem kosztów egzekucyjnych do należności ZUS. Decyzją z dnia 19 lipca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. M. umorzenia należności z tytułu składek, określonych decyzją z dnia 02.02.2017r.

(wniosek o umorzenie, aneks nr (...) do umowy z 10.02.20016r., decyzja z 02.02.2017 r. wraz z dowodem doręczenia, informacja ZUS dla Naczelnika US w R. z 16.03.2017r., informacja ZUS dla A. M. z 16.03.2017 r. z 16.03.2017 r. wraz z odwozem doręczenia, zapytania ZUS do Naczelnika US w R. z 11.02.2020 r., informacje Naczelnika US w R., informacja o zakończeniu postępowania, decyzja z 19.07.2021 r. w aktach ZUS, potwierdzenie przelewu k. 4 akt sprawy, zeznania A. M. z 24.09.2021 r. od 00:02:06 do 00:15:11 minuty).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki umorzenia należności z tytułu składek określone są w art. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551).

Zgodnie z ust. 1 tego przepisu na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

2. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek.

3. W przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

4. Wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Jeżeli decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym lub decyzję o wysokości zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji, chyba że termin określony w ust. 4 jest dłuższy.

6. Umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

7. Umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do dnia złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową.

8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

9. W przypadku prowadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo wszczęcia po dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w ust. 1 w odniesieniu do osób zgłoszonych do tych ubezpieczeń przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność albo spółki, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, postępowanie, o którym mowa w ust. 8, ulega zawieszeniu do dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie podlegania tym ubezpieczeniom.

10. Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

11. Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

12. W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

13. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Powyższy przepis wskazuje na przesłanki umorzenia należności składkowych, które muszą zostać spełnione łącznie.

Jednym z koniecznych warunków umorzenia jest zgodnie z ust. 10 nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu należności wymienionych w tym przepisie, w tym m.in. należnych od niepodlegających umorzeniu składek opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Należności niepodlegające umorzeniu, o których mowa w ust. 10, podlegają (w myśl ust. 11) spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, tj. decyzji określającej warunki umorzenia; nie dotyczy to należności, objętych umową ratą lub co do których odroczone termin ich płatności (ust. 12).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż wydana w stosunku do odwołującego decyzja z 02.02.2017 r. określająca warunki umorzenia należności składkowych, została doręczona ubezpieczonemu 06.02.2017 r., a zatem uprawomocniła się 07.03.2017 r. Wobec tego 12-miesięczny termin do uregulowania należności niepodlegających umorzeniu upłynął 07.03.2018 r.

Ze materiału dowodowego wynika również, że odwołujący terminowo opłacał w ratach należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu, przy czym nie uregulował kosztów egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu należnych administracyjnemu organowi egzekucyjnemu w kwocie 1.294 zł, która to należność została uiszczona 1 lipca 2021 r. co oznacza, że odwołujący nie uregulował kosztów egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu należnych w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia należności składkowych. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ta nie może jednak być podstawą przyjęcia, że ubezpieczony nie spełnił warunku zapłaty należności niepodlegających umorzeniu, co z kolei uzasadniałoby wydanie decyzji stosownie do art. 1 ust.13 pkt 2 ustawy abolicyjnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2021 r. III USK 8/21 publ. OSNP 2019/10/125 osoba, która terminowo uiszcza tylko takie należności niepodlegające umorzeniu, o istnieniu których została poinformowana przez organ rentowy przy wykonywaniu decyzji wstępnej, spełnia warunek spłacenia niepodlegających umorzeniu składek w terminie 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się tej decyzji, gdy nie określono w niej kwoty zadłużenia nieobjętego abolicją a inne zaległości składkowe ujawniono dopiero

w decyzji odmawiającej umorzenia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek (art. 1 ust. 10 w związku z art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, Dz. U. poz. 1551 oraz art. 8 i 9 k.p.a.). W rozpoznawanej sprawie, w decyzji określającej warunki umorzenia należności A. M. z dnia 02.02.2017 r. organ jednoznacznie stwierdził, iż „na dzień sporządzania niniejszej decyzji należności niepodlegające umorzeniu zostały objęte aneksem nr (...) do umowy nr (...) z dnia 10.02.2016 r. o rozłożeniu spłaty zadłużenia na raty. W związku z powyższym warunek uważa się za spełniony po ich całkowitym opłaceniu”. A. M. mógł więc pozostawać w usprawiedliwionym okolicznościami przeświadczeniu, że jedynym warunkiem umorzenia należności wymienionych w decyzji z 02.02.2017 r. będzie zapłata należności, będących przedmiotem umowy ratalnej. Organ rentowy co prawda w piśmie z dnia 16 marca 2017 r. poinformował wnioskodawcę o obowiązku zapłaty kosztów egzekucyjnych od należności niepodlegających umorzeniu, jednak z uwagi na sytuację rodzinną ubezpieczonego nie zapoznał się on z jego treścią. Jednocześnie niezwłocznie po uzyskaniu informacji z 23.06.2021 r. o zakończeniu postępowania w sprawie wniosku o umorzenie zadłużenia z tytułu składek, A. M. podjął czynności w celu ustalenia przyczyny podjęcia tego postępowania, regulując nieuiszczone koszty egzekucyjne. Biorąc pod uwagę powyższe nie sposób uznać zaskarżonej decyzji organu rentowego, odmawiającej odwołującemu umorzenia należności składkowych, za prawidłową. W ocenie Sądu organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję, naruszył art. 8 i 9 k.p.a. Zgodnie z art. 8 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Organy administracji publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym (§ 2). Z kolei jak stanowi art. 9 k.p.a., organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Stosownie do stanowiska judykatury, wyrażonego m.in. w cyt. orzeczeniu SN, zachowanie organu rentowego, polegające na niepoinformowaniu strony o wysokości wszystkich niepodlegających umorzeniu należności, a następnie obciążeniu wnioskodawcy negatywnymi skutkami nieuiszczenia w terminie kwoty zadłużenia, o której istnieniu nie został w porę powiadomiony, naruszało spoczywające na organie z mocy art. 8 i art. 9 k.p.a. obowiązki, a naruszenie to ma wpływ na sposób rozstrzygnięcia sprawy. Należy zatem wskazać za Sądem Najwyższym, że sam art. 1 ust. 8 ustawy nie ustanawia obowiązku ujęcia w decyzji kosztów egzekucyjnych i wykładnia prawa nie może być sprzeczna z prawem pozytywnym. Jednak przepis ten nie zamyka wykładni, gdyż znaczenie mają również pozostałe przepisy w systemie prawa, w tym przypadku chodzi o podstawowe reguły postępowania, czyli z art. 8 i 9 k.p.a. Skoro dla skorzystania przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność z dobrodziejstwa ustawy abolicyjnej koniecznym jest spłacenie w terminie należności niepodlegających umorzeniu, to dla zrealizowania tego warunku trzeba zapewnić zainteresowanemu możliwość uzyskania z kompetentnego źródła wiedzy o wysokości tychże należności. W sytuacji, gdy w decyzji warunkowej nie wskazano, iż poza należnościami, które mają zostać spłacone w ramach umowy ratalnej są do zapłaty jeszcze inne sumy, a wnioskodawca działając w zaufaniu do organu rentowego spłacał w terminie wszystkie wskazane mu kwoty należności niepodlegających umorzeniu, nie można obciążać go negatywnymi dlań skutkami niezapłacenia stosunkowo niewielkiej (w stosunku do już uiszczonych) kwoty zadłużenia, o której nie został w porę poinformowany, mimo że dochował należytej staranności by spełnić ustawowy warunek zastosowania instytucji abolicji. Takie zachowanie organu rentowego narusza wspomniane zasady wynikające z art. 8 k.p.a. i art. 9 k.p.a. (por. wyrok SN z 20 lutego 2019 r., III UK 45/18). Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa i w konsekwencji - na mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził brak podstaw do odmowy umorzenia należności, wymienionych w sentencji decyzji.

Sławomir Matusiak

Zarządzenie: 1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu, 2. Wypożyczyć organowi akta rentowe na 14 dni.

Sławomir Matusiak